

Ympäristönsuojelun kohtuuttomat säädökset – kansalaisten näkemyksiä

Jari Lyytimäki & Janne Rinne
Suomen ympäristökeskus

Suomen keskusteleva demokratia

Deliberatiivisen demokratian tutkimus- ja
kehittämispäivä 30.10.2014

Monitoimitalo, Satakunnankatu 13, Tampere

Tieteen
tiedotus

S Y K E

Sivuvaikutukset hallintaan -hanke

- Hankkeen tarkoituksena on edistää **järkevää keskustelua** sivuvaikutuksista politiikka-arvioinnissa
 - Millaiset sivuvaikutukset ovat tärkeitä?
 - Millainen keskustelu estää tai edistää sivuvaikutusten huomiointia?
- Hankkeen sisältö
 - Kirjallisuuskatsaus aiemmista arvioinneista
 - Vuorovaikutus asiantuntijoiden kanssa
 - **Verkkokysely kansalaisille**
 - Tietopaketti medialle ja päätöksentekijöille
- Hankkeen kesto: toteutetaan 2014 aikana
- Viestintäpainotteisen hankkeen rahoittaja Tieteen tiedotus ry
- www.syke/hankkeet/siha

Sivuvaikutus voidaan määritellä monista näkökulmista – keskustelu moniulotteista

Vaikutusten ilmentyminen

Eri aikaan, eri paikassa tai eri sektorilla kuin päävaikutus

Vaikutusten suuruus

Sivuvaikutus on vähäisempi kuin päävaikutus

Vaikutusten tarkoituksellisuus

- Aiotut
- Tahattomat

Vaikutusten laatu

- Kielteiset
- Myönteiset
- Yhdentekevät

Vaikutusten tunnistaminen

- Jo ennakolta
- Vain jälkikäteen

Arvioinnissa **hahmotetut** vaikutukset
Arvioinnin **aiheuttamat** vaikutukset

Kyselyn toteutus

- Avoin verkkokysely (24.9.-8.10.2014)
 - www.otakantaa.fi/ymparistosaadokset
 - Tiivis webropol-kysely
- Miten sääntelyn ongelmallisuutta tai kohtuuttomuutta perustellaan?
- Millaisia sääntelyn sivuvaikutuksia tulee esiin?

[Etusivu](#) > [SYKE Info](#) > [Viestintäaineistot](#) > [Tiedotteet](#) > Kerro, mikä mättää ympäristönsuojelun säädöksissä

Kerro, mikä mättää ympäristönsuojelun säädöksissä

24.9.2014 klo 8.33

Kuva: [Buckeye Wikimedia Commons CC BY-SA 3.0](#)

Millaiset ympäristösäädökset tuntuvat kohtuuttomilta? Tähän kysymykseen etsii vastausta Suomen ympäristökeskuksen verkkokysely, joka avautuu 24. syyskuuta. Kyselyllä halutaan selvittää kansalaisten näkemyksiä ympäristönsuojelusta. Tarkoituksena on saada yleiskuva siitä, millaisia lakeja, määräyksiä tai toimia kansalaiset pitävät kohtuuttomina, väärin kohdistuvina tai kokonaan turhina.

Sähköiseen kyselyyn voit vastata Otakantaa-palvelussa osoitteessa www.otakantaa.fi/ymparistosaadokset. Se avautuu syyskuun 24. päivä ja se on avoinna kahden viikon ajan lokakuun 8. päivään saakka.

Kysely ympäristösäädösten ongelmista

Tässä kyselyssä selvitetään kansalaisten näkemyksiä ympäristösäädösten ongelmista. Kyselyn tarkoituksena on saada yleiskuva siitä, millaisia ympäristönsuojeluun liittyviä säädöksiä, määräyksiä ja viranomaisulkintoja kansalaiset pitävät kohtuuttomina, väärin kohdistuvina tai kokonaan turhina.

Säädöksellä tarkoitamme mitä tahansa ympäristökysymyksiin liittyvää lakia, asetusta, viranomaisohjetta tai -määräystä.

Lisätietoja kyselystä antavat Suomen ympäristökeskuksen vanhempi tutkija Jari Lyytimäki ja tutkija Janne Rinne (etunimi.sukunimi@ymparisto.fi).

TAUSTATIEDOT

1. Ikä (vuotta) *

2. Sukupuoli *

3. Kotikunta *

4. Koulutustausta *

5. Mitä poliittista puoluetta kannatat tällä hetkellä? *

KYSELY

6. Mikä on mielestäsi ongelmallisoin ympäristönsuojelun säädös? *

250 merkkiä jäljellä

7. Perustelut

Kerro lyhyesti miksi tämä säädös on mielestäsi kohtuuton tai kokonaan turha? Aiheuttaako säädös mielestäsi vääränlaisia vaikutuksia? Kuka siitä kärsii tai millaista haittaa se aiheuttaa? Kerro myös, jos säädös synnyttää mielestäsi epäoikeudenmukaisia hyötyjä?

1000 merkkiä jäljellä

Muistathan lähettää vielä vastauksesi painamalla Läheta-painiketta. Kiitos osallistumisestasi!

Läheta

**Kysely-
lomake
oli
tiivis!**

Kysymykset

- ? Mikä on mielestäsi ongelmallisoin ympäristönsuojelun säädös?
- ? Perustelut. Kerro lyhyesti miksi tämä säädös on mielestäsi kohtuuton tai kokonaan turha? Aiheuttaako säädös mielestäsi vääränlaisia vaikutuksia? Kuka siitä kärsii tai millaista haittaa se aiheuttaa? Kerro myös, jos säädös synnyttää mielestäsi epäoikeudenmukaisia hyötyjä?

Forssalainen Grahn-Laasonen on uusi ympäristöministeri, kertoo Verkkouutiset.

Kyselyn ajankohta vaikutti vastauksiin

UUTISET > POLITIIKKA

Politiikka 24.9.2014 klo 15:31 | päivitetty 27.9.2014 klo 11:17

Sanni Grahn-Laasonen nousee uudeksi ympäristöministeriksi

Kokoomuksen Grahn-Laasonen, 31, nimitetään ministeriksi perjantaina.

 Suosittele 693 henkilöä suosittelee tätä.

Tulevalta ministeriltä kysyttiin ensimmäisenä haja-asutusalueiden jätevesiasetuksesta. Grahn-Laasonen mukaan asiassa on harkittava, mitä on fiksuinta tehdä.

ILTA-SANOMAT

KOTIMAA

Etusivu

Uutiset

Viihde

Urheilu

Sää

ISTV

Talous

150 tuoreinta Kotimaa Ulkomaat Työelämä Tiede Pääkirjoitus Hullut jutut Verotiedot

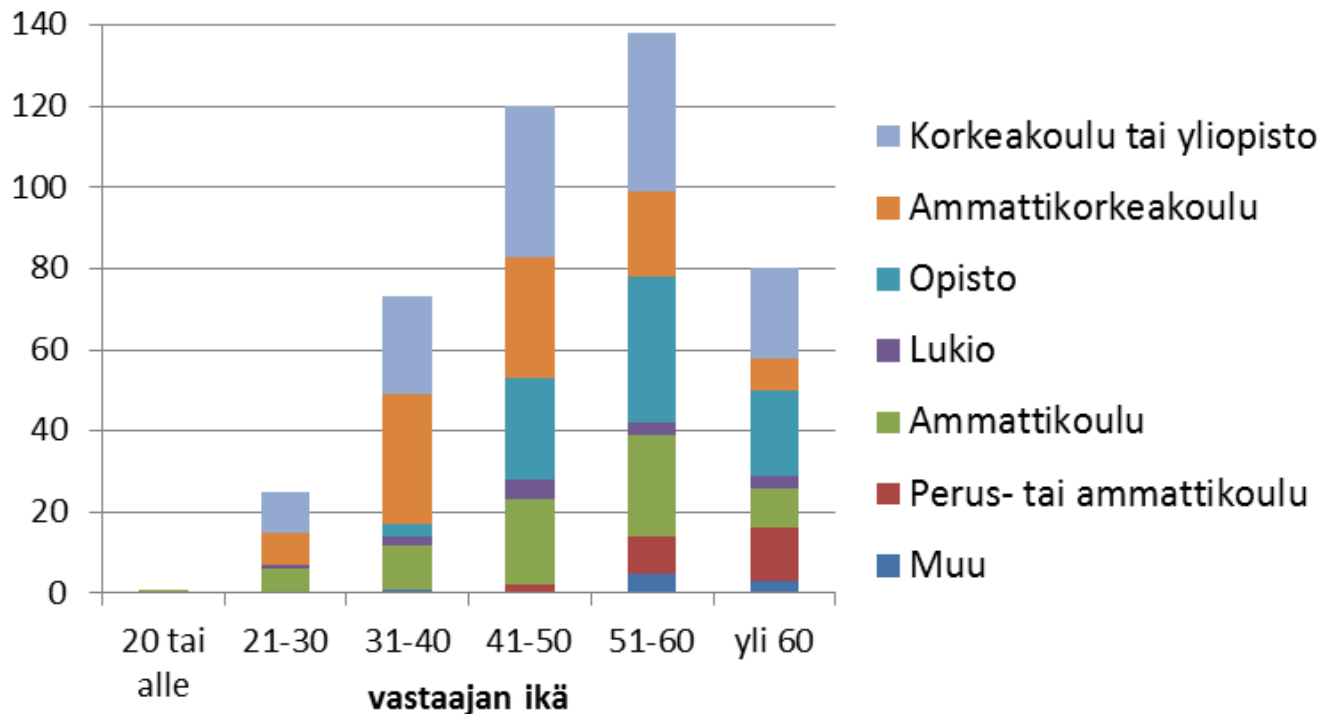
Stubb: Tämän takia valitsin ministeriksi entisen avustajani

Vastaajat

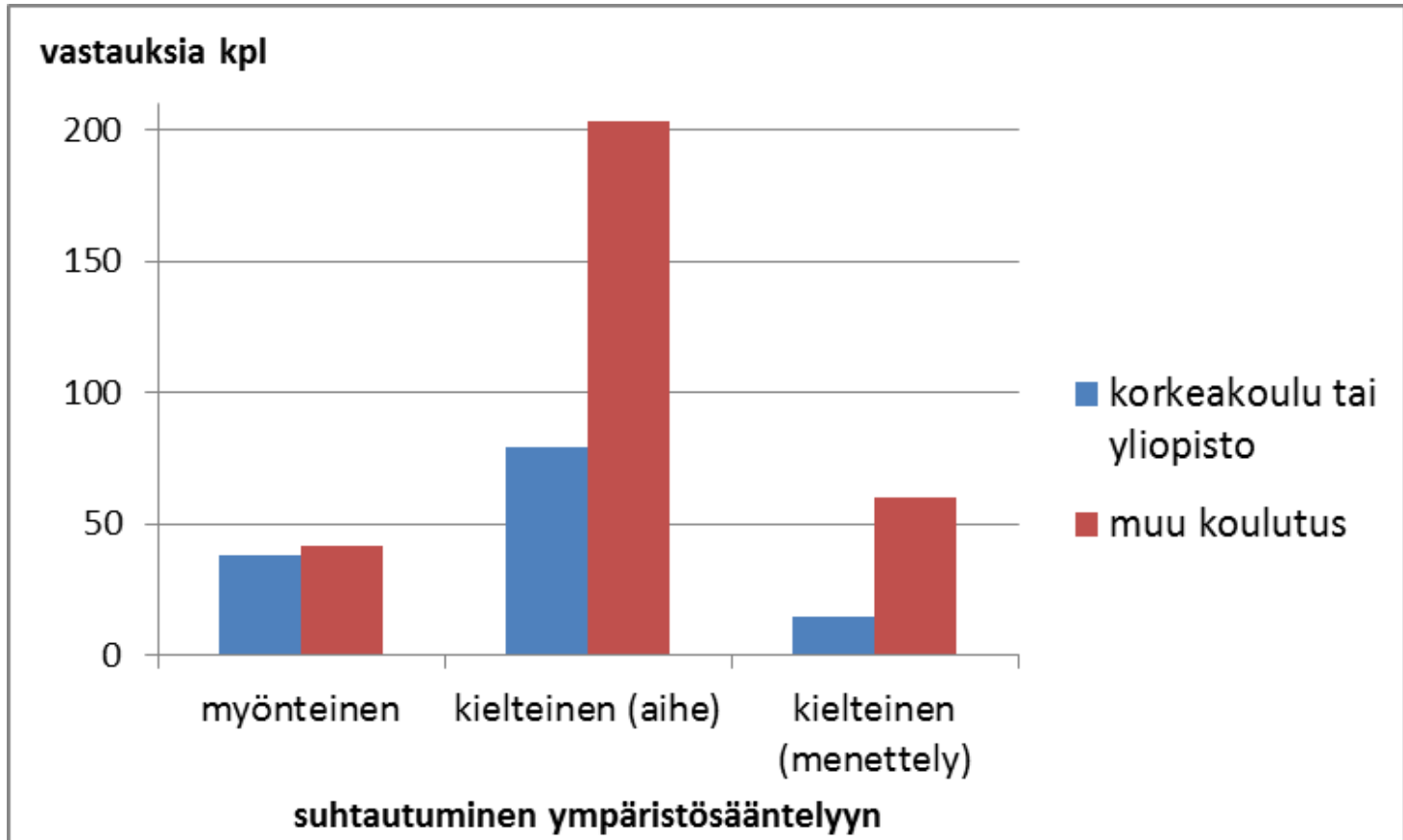
- Vastauksia 437, vastauksista 96,6 % sisälsi perusteluja
- Otos ei edusta koko väestöä:
Miehet, korkeasti koulutetut, pienissä kunnissa asuvat, keskimääräistä iäkkäämmät yliedustettuina, paljon vastaajia ilman puoluekantaa

vastauksia kpl

Vastausten aihepiirit

- Ympäristösääntelyyn myönteisesti suhtautuvat (13 %)
- Ympäristösääntelyn jotakin aihepiiriä kritisoivat (65 %)
- Ympäristösääntelyn jotakin toimintatapaa kritisoivat (17 %)

Vastausten pääteemat

- Eniten kritisoidut aihealueet:
 - Haja-asutusalueiden jätevesisäädökset
 - Luonnonsuojelu
- Kritisoidut menettelytavat:
 - Säännösten joustamattomuus, oikeudenmukaisuus
- Sääntelyyn suopeasti suhtautuvat:
 - Ympäristösäädösten löysyys
 - Ympäristöhallinnon resurssien riittämättömyys
 - Säädösten tulkinnanvaraisuus

Näkemyksiä laidasta toiseen

”Sukupolvien ajan eripuolilla Suomea asuneilla ihmisillä ei ole julkisuudella mitattuna ja päätöksiä tarkastelemalla käytännössä mitään vaikutusvaltaa oman ympäristönsä suojelemisessa.”

”Mielestäni säädöksissä ei ole mitään muuta vikaa kuin se, ettei ympäristöhallinnolla ole riittäviä resursseja valvoa niitä.”

”Kaikenlainen vasemmistolainen sos dem kyttäys ja kyyläys, yksityiseen omaisuuteen kohdistuva ajojahti jonka tarkoituksena on tuomiojalainen bolsevismi on pahasta!”

”Ympäristöä ja vesiä ei pelasteta yksin toimintaa lamauttavilla säännöillä vaan oikeiden menetelmien esittämisellä, sekä kohdennetulla neuvonnalla.”

Deliberatiivisen demokratian haasteita

- Kansalaislähtöinen keskustelu arvokasta sinänsä
 - Epäselvien kysymysten selvittäminen, väärinkäsitysten oikominen, kytevien ristiriitojen tunnistaminen...
- Mutta keskustelu voi ohjata harhaan ja epäoleellisuuksiin
 - Tarkoitushakuiset tulkinnat, vanhentunut tieto, huhujen paisuminen...
- Koetut haitat korostuvat, sääntelyn myönteiset (sivu)vaikutukset jäävät piiloon
 - Suorat välittömät rajoitukset vs. epäsuorat pitkän aikavälin hyödyt (esim. energiaverotus vs. ilmastonmuutoksen hillintä, luonnonsuojelu vs. ekosysteemipalvelut)

Deliberatiivisen demokratian mahdollisuuksia

- **Keskustelun deliberatiivisuus**
 - Miten ”höyryjen päästelyä” voisi hyödyntää yhteiskunnallisessa ohjauksessa? (kapeat perustelut, oman edun tavoittelu, nimbyt, poterojen kaivaminen)
 - Keskustelun laajuuden hyödyntäminen; miten poimia ja hyödyntää oleelliset näkemykset?
- **Keskustelun demokraattisuus**
 - Keskustelun tasapuolisuus; kuinka estää äänekkäimpien yksilöiden ja ryhmien ylikorostuminen?
 - Kuinka välttää kokemus ”näennäisvaikuttavuudesta”, jos annetaan mahdollisuus osallistua keskusteluun, mutta kommenttien huomiointi ei näykään lopputuloksessa?

A photograph of a formal garden. In the center, there is a stone pavilion with a domed metal trellis roof supported by four columns. The pavilion is surrounded by a complex maze of tall, green hedges. The background is filled with dense green trees under a bright sky.

Kommentteja, kysymyksiä?

Kiitos!

Lisätietoa: www.syke.fi/hankkeet/siha